

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 7C/126/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114213273
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2016:4114213273.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Denisou Šaligovou, v právnej veci navrhovateľa: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO : 47 233 516, proti odporcovi: K. C., bytom W. č. XXX, zast. opatrovníkom Mgr. Alexandrou Lisovou, justičnou čakatelkou Krajského súdu v Nitre o zaplatenie sumy 2.249,86 eura s prísl. takto

rozhodol:

Vo zvyšku súd návrh **z a m i e t a** .

Odporcovi súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa písomným návrhom podaným na Okresný súd Nitra domáhal, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi žalovanú istinu vo výške 2.249,86 eur spolu s príslušenstvom. Návrh odôvodnil tým, že s odporcom uzatvoril dňa 23.3.2010 Zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej poskytol odporcovi úver vo výške 1.500 eur, ktorý sa odporca zaviazal uhrádzať v 42 mesačných splátkach po 80,37 eur. Odporca sa dostal do omeškania s úhradou splátok úveru už pri prvej splátke, do okamžitej splatnosti úveru uhradil sumu 845,31 eur. Nakoľko bol odporca v omeškaní viac ako tri mesiace, navrhovateľ uplatnil okamžitú splatnosť úveru podľa § 565 Obč.zák. Odporca mal uhradiť neuhradené splátky v sume 2.530,23 eur dňa 12.10.2011.

Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom č.k.7C 126/2014-30 dňa 23.10.2014 a zaviazal odporcu na úhradu sumy 574,32 eur spolu s úrokom z omeškania 9,5 % ročne od 12.10.2011 do zaplatenia, vo zvyšku návrh zamietol a odporcovi súd náhradu trov konania nepriznal.

Na základe odvolania navrhovateľa odvolací súd v zamietajúcej časti a v časti trov konania rozsudok zrušil a vrátil súdu na ďalšie konanie.

Súd vo veci nariadil pojednávanie. Predvolanie na pojednávanie navrhovateľovi a opatrovníkovi odporcu riadne doručil. Navrhovateľ svoju neúčast' ospravedlnil. Súd vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti účastníkov konania podľa § 101 ods. 2 O.s.p..

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom, doručenkou, žiadosťou o poskytnutie revolvingového úveru, zmluvou o revolvingovom úvere, oznámením veriteľa o schválení úveru dlužníkovi, oznámením o zosplatnení, zmluvnými dojednaniami, kartou klienta, výpisom z OR navrhovateľa, vyjadrením navrhovateľa, odvolaním navrhovateľa a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Dňa 23.3.2010 bola uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom zmluva o poskytnutí revolvingového úveru (ďalej len zmluva), v ktorej boli uvedené údaje o schválenom úvere pod bodom 6 zmluvy vo výške 1.500 eur s tým, že sa odporca zaviazal zaplatiť úver v 42 splátkach po 80,37 eur, splatných k 19. dňu v mesiaci. Zmluvná odmena, ktorú musí dlžník zaplatiť je 1.875,54 eur. RPMN za úver bola 65,08 %, ročná úroková sadzba úveru 70,01 % a priemerná RPMN za úver 48,66 %. Pri poskytnutej čiastke revolvingu je v zmluve uvedená suma 790,84 eur. Zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu je 1.138,04 eur. Predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu predstavuje 60,49 %, ročná úroková sadzba revolvingu predstavuje 76,21 %.

V zmluvných dojednaniach v čl. 2.1 je uvedené, že : Zmluva o RÚ sa uzatvára na predtlačenom formulári Veriteľa. Vyplnená žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru podpísaná dlžníkom je návrhom na uzatvorenie zmluvy o RÚ. Zmluva o RÚ je uzatvorená a nadobúda platnosť a účinnosť dňom podpisu dlžníka a veriteľa.

V čl. 2.2 je uvedené : Veriteľ je povinný odoslať dlžníkovi oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi a jeden rovnopis Zmluvy o RÚ.

V oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zo dňa 23.3.2010 oznámil navrhovateľ odporcovi údaje o schválenom úvere, schválená výška úveru 1.500 eur, splatnosť úveru 24 mesiacov, výška mesačnej splátky úveru 80,37 eur, dátum splatnosti 19. dňa v mesiaci, dátum prvej splátky úveru 19.5.2010, dátum poslednej splátky úveru 19.10.2013, RPMN 65,08 %, ročná úroková sadzba úveru 70,01 %, schválená výška revolvingu 902,92 eur, RPMN po vykonaní revolvingu 60,49 %, ročná úroková sadzba revolvingu 76,21 %.

Listom zo dňa 1.9.2011 oznámil navrhovateľ odporcovi zosplatenie úveru, v ktorom oznámil, že je v omeškaní so splátkami č. 14-16. Suma omeškaných splátok je 241,11 eur. V prípade, ak sa dostane do omeškania s úhradou s ktoroukoľvek uvedených splátok o viac ako 3 mesiace a uplynie 15 dní od doručenia tohto oznámenia, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy, ktoré sa majú stať splatnými v budúcnosti a po splnení zmluvne dohodnutých podmienok si bude môcť uplatniť nároky na zmluvné sankcie.

Z karty klienta vyplýva, že odporca zaplatil celkovo sumu 925,68 eur a bola mu celkovo poskytnutá suma 1.284,25 eur.

Podľa § 2 písm. a), b) zákona č.258/2001 Z.z., o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase vzniku právneho vzťahu, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 4 ods.1 zákona č.258/2001 Z.z., o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase vzniku právneho vzťahu, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods.2 zákona č.258/2001 Z.z., o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,

- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie.

Podľa § 4 ods.3 posledná veta zákona č.258/2001 Z.z., o spotrebiteľských úveroch, ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 52 ods.1 Obč.zák., spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods.3 Obč.zák., dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods.4 Obč.zák., spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods.9 Obč.zák., ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Obč.zák., ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa §54 ods.1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Obč. zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa čl. 3 ods. 1 smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34 - ďalej len "smernica") zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 smernice, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa prílohy smernice, bodu 1 písm. e), podmienkou uvedenou v čl. 3 smernice je požiadavka na spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako kompenzáciu.

Článok 5: V prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2 Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Právomoc súdu stanoviť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky na ochranu spotrebiteľa voči neprijateľným zmluvným podmienkam. Smernicu je potrebné aplikovať tiež vtedy, keď bola zmluva spísaná vopred a povinný (ako spotrebiteľ) nemohol mať žiadny vplyv alebo dosah na obsah jednotlivých ustanovení zmluvy.

Podľa § 39 Obč. zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 559 ods.1 Obč.zák., splnením dlh zanikne.

Podľa § 559 ods.2 Obč.zák., dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 517 ods.1 Obč.zák., dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods.2 Obč.zák., ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č.87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 10c nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že účastníci konania dňa 22.3.2010 podpísaním žiadosti/ zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru na štandardnom, formulárovom tlačive navrhovateľa uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý navrhovateľom úver v sume 1.500 eur. Navrhovateľ písomne oznámil odporcovi údaje o schválenom úvere, ktoré oznámenie následne doručil odporcovi, a kde je uvedená, okrem iných údajov aj zmluvná odmena za úver vo výške 2.091,29 eur. Táto mala byť splácaná v mesačných splátkach dohodnutých v zmluve. Podľa zmluvných podmienok navrhovateľa bola odmena súčasťou mesačnej splátky. Ročná úroková sadzba bola 70,01 %.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Súd považoval ustanovenie o ročnej úrokovej sadzbe pri úvere so splatnosťou 42 mesiacov vo výške 70,01% za neprimeranú zmluvnú podmienku a nekalú obchodnú prax navrhovateľa vrátane praxe s používaním takmer nečitateľného textu v časti všeobecných obchodných podmienok. Úver je síce odplatný právny úkon, ale výška úrokovej sadzby nie je ponechaná na ľubovôli veriteľa. Je nesporné, že odplata za úver, ktorá predstavuje 70,01% ročný úrok zjavne vybočuje z rámca akéhokoľvek úverovania, ktoré by bolo akceptovateľné z hľadiska dobrých mravov. Hmotnoprávny základ pre takýto záver dáva ustanovenie § 39 OZ, podľa ktorého „Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.“ Niet pochybností o tom, že neprimeraná výška úrokov je hodnotená ako odporujúca dobrým mravom. Súd preto dospel k neplatnosti zmluvy v časti dojednanej odplaty, t.j. úročenia úveru

vo výške 70,01% ročne, pretože nie je možné akceptovať, aby spotrebiteľ dostal úverové prostriedky vo výške 1.284,25 eur (reálne vyplatené podľa karty klienta) a zaplatil v priebehu 42 mesiacov úroky vo výške 2.091,29 eur. Pri obdobných typoch spotrebiteľských úverov v tom istom období predstavovala priemerná úroková miera od 10,48% do 12,66% a RPMN 51,49 %. Takéto praktiky si len ťažko možno predstaviť v rovine nedbanlivosti, ale skôr ako sofistikované neprímerané úverovanie v rovine najmenej nepriameho úmyslu. Súd považoval zmluvu v časti dojednaného úročenia za neplatnú, nakoľko sa priechi dobrým mravom.

Úver súd pokladal za bezúročný a bez poplatkov aj podľa § 4 ods.3 zákona č.258/2001 Z.z., o spotrebiteľských úveroch z dôvodu, že v zmluve nebola uvedená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a tiež z dôvodu, že v zmluve je uvedená iná výška úveru, ktorá mala byť odporcovi poskytnutá (1.500 eur) a aká mu bola aj reálne pri podpise zmluvy poskytnutá (1.284,25 eur). V zmluve absentuje dátum konečnej splatnosti úveru, uvádza sa v nej len počet splátok, ktoré má odporca uhradiť. Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi nepokladal súd za zmluvu, aj keď si ju tak navrhovateľ nazval, nakoľko zmluva je dvojstranný právny úkon, pričom oznámenie veriteľa je jednostranným úkonom navrhovateľa.

Napriek skutočnosti, že zmluva je označená ako zmluva o revolvingovom úvere, súd mal za to, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou sa snažil navrhovateľ vnútiť odporcovi aj revolvingový úver.

Nakoľko je vec v časti istiny 574,32 eur s prísl. právoplatne rozhodnutá, posudzoval súd nárok navrhovateľa len v zamietajúcej časti. Z dôvodu, že súd vyhodnotil z vyššie uvedených dôvodov spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, nemohol navrhovateľovi priznať sumu presahujúcu rozdiel poskytnutej sumy úveru a splatenej sumy úveru a návrh vo zvyšku zamietol.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Navrhovateľ sa svojím návrhom domáhal zaplata sumy 2.449,86 eur (100%), súd mu priznal 574,32 eura (23,44 % zo žalovanej sumy), vo zvyšku 1.875,54 eur (76,56 % zo žalovanej sumy) návrh zamietol. Miera úspechu sa počíta ako rozdiel pomerných úspechov. Odporca boli úspešný v 53,12 % (76,56 % - 23,44 %) a má nárok na náhradu trov konania. Nakoľko si žiadne trovy v konaní neuplatnil a ani mu žiadne nevznikli, súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku na Okresnom súde Nitra.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach / § 42 ods. 3 O.s.p./ uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha./ § 205 ods. 1 O.s.p./

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.